Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jemenda r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1224/2009, u li jemenda r-Regolamenti tal-Kunsill (KE) Nru 768/2005, (KE) Nru 1967/2006, (KE) Nru 1005/2008, u r-Regolament (UE) 2016/1139 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tal-kontroll tas-sajd"

(COM(2018) 368 final — 2018/0193 (COD))

(2019/C 110/22)

Relatur: **Emilio FATOVIC**

Konsultazzjoni	Parlament, 10.9.2018
	Kunsill, 5.7.2018
Bażi legali	Artikolu 43(2) u 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea
Deċiżjoni tal-Assemblea Plenarja	19.6.2018 u 18.9.2018
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni Speċjalizzata għall-Agrikoltura, l-Iżvilupp Rurali u l-Ambjent
Adottata fis-sezzjoni	27.11.2018
Adottata fil-plenarja	12.12.2018
Sessjoni plenarja Nru	539
Riżultat tal-votazzjoni	219/1/2
(favur/kontra/astensjonijiet)	

1. **Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet**

1.1. Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE) jaqbel, b'mod ġenerali, mal-proposta leġislattiva tal-Kummissjoni dwar il-kontrolli tas-sajd. Madankollu, xi problemi li kienu diġà rrappurtati mill-partijiet interessati tas-settur ma ġewx indirizzati b'mod adegwat jew ingħataw soluzzjonijiet ċari.

1.2. Il-KESE jġedded il-prinċipju li skontu l-kunċett tas-sostenibbiltà għandu jiġi ddikjarat mill-perspettiva ekonomika, soċjali u ambjentali. F'dan ir-rigward, wieħed għandu jinnota li l-proposta tal-Kummissjoni mhijiex ibbażata fuq valutazzjoni tal-impatt ċara tal-effetti ekonomiċi u soċjali li, għall-kuntrarju, tkun xierqa fid-dawl tal-kriżi serja tas-settur f'diversi pajjiżi Ewropej, li għandha impatt qawwi fuq l-impjiegi u l-ekonomija tal-komunitajiet kostali.

1.3. Il-proposta tal-Kummissjoni ma tqisx żewġ fenomeni serji u rilevanti bħall-Brexit u t-tibdil fil-klima. It-tnejn li huma mistennija jbiddlu, b'modi differenti, il-modalitajiet u l-postijiet tas-sajd u għalhekk jeħtieġu analiżi u interventi adegwati sabiex ma joħolqux żbilanċi fis-settur tas-sajd.

1.4. Is-sistema tal-kontrolli u tal-penali, li hija bbażata fuq l-hekk imsejħa "sistema ta' liċenzja bil-punti", għandha tiġi implimentata b'mod uniformi u omoġenju fl-UE kollha, sabiex ikunu ggarantiti kemm il-kompetittività ġusta bejn l-atturi, kif ukoll il-kwalità u t-traċċabbiltà tal-prodotti tas-sajd fl-interess, u għas-saħħa, taċ-ċittadini Ewropej kollha. Fl-istess waqt, il-penali għandhom ikunu bbażati fuq kriterji ta' ġestjoni tar-riskju u għandhom ikunu proporzjonati u dissważivi b'mod effettiv.

1.5. Il-KESE jqis li d-diġitalizzazzjoni żgur li hija strument importanti biex jiġu żgurati kontrolli effikaċi u effiċjenti. Madankollu, il-Kumitat jinnota li, meta mqabbel mal-leġislazzjoni preċedenti, l-obbligi għas-sajjieda ma tnaqqsux f'miżura sinifikattiva (b'mod partikolari għas-sajd fuq skala żgħira), u lanqas ma ġew semplifikati biżżejjed kif ħabbret il-Kummissjoni. Huwa rrakkomandat li jitwettqu investigazzjonijiet ulterjuri dwar l-applikabilità reali ta' ċerti standards, b'attenzjoni partikolari għal bastimenti < 10 metri.

1.6. Il-KESE huwa kontra l-obbligu orizzontali li jkunu installati kameras b'ċirkwit magħluq (CCTV) fuq il-bastimenti, peress li dan imur kontra l-istandards fundamentali tal-liġi tax-xogħol, id-dritt għall-privatezza u s-sigriet kummerċjali. Għalhekk, il-KESE jipproponi li l-Istati Membri jwettqu valutazzjonijiet tar-riskju dwar ċerti segmenti tal-flotta

kkaratterizzati minn livell għoli ta' ksur serju u abbażi tal-istorja ta' nuqqas ta' konformità preċedenti tagħhom l-awtoritajiet ta' monitoraġġ jitolbu li dawn il-bastimenti jinstallaw CCTVs. Sabiex tiġi vverifikata l-konformità mal-obbligu ta' ħatt l-art, il-KESE jipproponi li jissaħħaħ l-użu tal-osservaturi abbord u jirrakkomanda l-ħolqien ta' mekkaniżmu volontarju ta' introduzzjoni tas-CCTV, filwaqt li jipprevedi inċentivi għal dawk is-sidien ta' dgħajjes li jiddeċiedu li jissieħbu f'dan. F'dan il-kuntest, huwa jirrakkomanda li jkun impost l-obbligu temporanju tas-CCTV fil-każijiet ta' bastimenti li jkunu wettqu diversi reati gravi.

1.7. Il-FEMS 2021-2027 il-ġdid se jkollu rwol ċentrali biex jippermetti l-adattament tal-bastimenti Ewropej mad-dispożizzjonijiet regolatorji l-ġodda. Huwa fundamentali li l-fondi jkunu faċilment aċċessibbli fil-livell nazzjonali għal dawk kollha li jitolbuhom. B'mod partikolari, il-Kumitat huwa kontra l-introduzzjoni ta' regoli retroattivi li, fil-każ ta' ksur uniku serju, jobbligaw lil sid il-bastiment iħallas lura finanzjamenti preċedenti li jkun irċieva u rrapporta b'mod korrett.

1.8. Il-KESE jfakkar li fl-Istati terzi jseħħu l-parti l-kbira tal-każijiet ta' frodi u ta' nuqqas ta' rispett tar-regoli fundamentali tax-xogħol u tal-ambjent. Madankollu, il-ħut li jirriżulta minn dawn il-prattiki illegali għadu jasal fuq il-mejda taċ-ċittadini Ewropej b'mod relattivament faċli. Huwa importanti li sistemi l-ġodda ta' traċċabilità jindirizzaw ukoll dawn il-problemi billi jimmonitorjaw il-katina kollha tal-provvista. Barra minn hekk, ta' min jinnota li l-każijiet ta' sfruttament ta' ħaddiema għadhom jiġu rrappurtati fuq xi wħud mill-bastimenti Ewropej. Huwa jirrakkomanda, għalhekk, li l-awtoritajiet ta' sorveljanza jiddedikaw attenzjoni speċifika għal dan il-fenomenu u li jkunu stabbiliti penali ħorox ħalli jingħeleb b'mod definittiv.

1.9. Il-KESE jinnota li l-mudelli ta' suċċess offruti mill-pjani pluriennali tas-sajd għal speċi waħda ftit li xejn huma adattabbli għal sajd imħallat, b'impatt serju għall-ambjent u għall-ekonomija. Għal din ir-raġuni, il-Kumitat jirrakkomanda sistema tal-ġbir tad-data dwar l-istokkijiet aktar dettaljata bil-għan li jitfasslu strateġiji ad hoc, li jkunu jistgħu jipproteġu aħjar il-bijodiversità mingħajr ma jagħmlu ħsara eċċessiva lis-settur tas-sajd.

1.10. Il-KESE jqis li s-sistema ta' inċentivi għas-sajjieda previsti għat-trasferiment fuq l-art tax-xbieki għandha tiġi estiża għar-residwi kollha li jinġabru fil-baħar matul l-attività tas-sajd. Din l-inizjattiva tkun fundamentali għat-tindif tal-ibħra peress li sa issa huma tabilħaqq is-sajjieda li jridu jħallsu għat-tindif tal-baħar minn tniġġis li ma kkawżawhx huma. Il-KESE jemmen li s-sajjieda jistgħu jipprovdu valur miżjud importanti permezz ta' taħriġ adegwat, fejn minn naħa jikkontribwixxu biex jitnaddaf il-baħar u min-naħa l-oħra joħolqu mekkaniżmu virtuż ta' integrazzjoni ekonomika għall-attività mwettqa.

2. **Introduzzjoni**

2.1. Is-suċċess tal-politika komuni tas-sajd (PKS) jiddependi primarjament fuq l-implimentazzjoni ta' sistema effettiva ta' kontroll u ta' infurzar. Dawn il-miżuri huma koperti minn erba' atti legali differenti: 1) ir-Regolament dwar il-kontroll tas-sajd, 2) ir-Regolament li jistabbilixxi Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd (EFCA), 3) ir-Regolament li jistabbilixxi sistema li tiġġieled kontra s-sajd illegali, mhux irrappurtat u mhux irregolat (ir-Regolament IUU), 4) ir-Regolament dwar il-ġestjoni sostenibbli tal-flotot esterni tas-sajd (SMEF).

2.2. Minbarra r-Regolament SMEF, li ġie rivedut reċentement, is-sistema attwali għall-kontroll tas-sajd tfasslet qabel ir-riforma tal-PKS u, għal din ir-raġuni, mhijiex għalkollox koerenti magħha. Barra minn hekk, dawn il-miżuri jmorru lura għal aktar minn 10 snin u ma jqisux il-ħtiġijiet attwali u futuri relatati mad-data dwar is-sajd u l-kontroll tal-flotot, u lanqas mhuma xierqa għall-prattiki u għat-tekniki l-ġodda tas-sajd, kif ukoll għat-teknoloġiji l-ġodda tal-kontroll u s-sistemi ta' skambju tad-data. Fl-aħħar nett, dawn ma jqisux xi inizjattivi importanti li ġew adottati mill-UE, bħall-istrateġiji dwar il-plastik, dwar is-suq uniku diġitali u dwar il-governanza tal-oċeani.

2.3. Għalhekk, għalkemm ir-reġim tal-kontroll tas-sajd attwali tejjeb is-sitwazzjoni preċedenti, ċerti nuqqasijiet ġew ikkonfermati mill-valutazzjoni REFIT tal-Kummissjoni, minn rapport speċjali tal-Qorti Ewropea tal-Awdituri u minn riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew. Il-partijiet ikkonċernati kkonfermaw il-limitazzjonijiet tas-sistema fis-seħħ. Minn din il-kunsiderazzjoni ġiet stabbilita l-ħtieġa li l-qafas leġislattiv eżistenti jiġi rieżaminat fl-intier tiegħu.

3. **Sommarju tal-proposta tal-Kummissjoni**

3.1. Il-proposta tal-Kummissjoni tikkonsisti fl-emendar ta' ħames Regolamenti u għandha l-għan li: 1) tindirizza n-nuqqasijiet li nstabu fir-rigward tal-PKS u politiki oħrajn tal-UE, 2) tissemplifika l-qafas regolatorju u tnaqqas il-piżijiet amministrattivi li ma jkunux meħtieġa, 3) ittejjeb id-disponibbiltà, ir-responsabbiltà u l-kompletezza tad-data u tal-informazzjoni dwar is-sajd, b'mod partikolari tad-data relatata mal-qbid, u tippermetti l-iskambju u l-kondiviżjoni tal-informazzjoni u 4) telimina l-ostakli li jipprevjenu l-iżvilupp ta' kultura ta' konformità mar-regoli u t-trattament ġust tal-operaturi bejn l-Istati Membri u fi ħdanhom.

3.2. *Emendi tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1224/2009* ([1]) *li jistabbilixxi sistema tal-Unjoni ta' kontroll għall-iżgurar tal-konformità mar-regoli tal-Politika Komuni tas-Sajd*

3.2.1. Spezzjoni u sorveljanza. Għandhom isiru kjarifiki fir-rigward tal-proċedura ta' spezzjoni, l-obbligi tal-ispetturi, tal-kaptani u tal-operaturi. Ir-rapporti ta' spezzjoni għandhom jiġu diġitalizzati, biex b'hekk jiġi ffaċilitat l-użu u l-iskambju tad-data bejn l-awtoritajiet rilevanti u l-Istati Membri.

3.2.2. Sanzjonijiet. Għandha tiġi introdotta lista ta' kriterji komuni maħsubin biex jistabbilixxu t-tipi ta' reat serju. Għandhom jiġu stabbiliti sanzjonijiet amministrattivi obbligatorji u livelli minimi ta' sanzjonijiet finanzjarji għal ksur serju, bil-għan li s-sistema ta' sanzjonijiet issir aktar dissważiva u effiċjenti fl-Istati Membri kollha u biex jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni. Barra minn hekk, għandha tissaħħaħ u tiġi ċċarata s-"sistema tal-punti" għall-bastimenti li jkollhom liċenzja.

3.2.3. Data. Għandhom jiġu introdotti sistemi diġitalizzati obbligatorji ta' lokalizzazzjoni u ta' dikjarazzjoni tal-qbid li japplikaw għall-bastimenti tas-sajd kollha tal-UE, inklużi dawk b'tul totali (LOA) < 12-il metru. Fil-każ tas-sajd fuq skala żgħira, għandha tiġi prevista sistema semplifikata permezz tat-telefon ċellulari. Anki s-sajd rikreattiv se jkun soġġett għal kontroll aktar strett. Permezz tal-użu tal-istrumenti diġitali, għandha tiġi żgurata t-traċċabbiltà sħiħa tal-katina tal-provvista (inklużi l-prodotti li jiġu importati minn pajjiżi terzi) u għandhom jiġu mmonitorjati b'mod sistematiku l-attivitajiet li jsiru fuq il-bastimenti, anki permezz ta' kameras b'ċirkwit magħluq (CCTV), bil-għan li jiġi kkontrollat l-obbligu ta' ħatt l-art.

3.2.4. Allinjament ma' politiki oħrajn tal-UE. Ir-rapportar tal-irkaptu tas-sajd mitluf għandu jiġi ssemplifikat permezz ta' tfassil aktar preċiż tal-ġurnal ta' abbord dwar is-sajd (elettroniku). L-obbligu li jinżamm abbord it-tagħmir meħtieġ biex jiġi rkuprat l-irkaptu għandu jiġi estiż anki għall-bastimenti tas-sajd < 12 m. Għandhom jiġu introdotti dispożizzjonijiet għall-immarkar u għall-kontroll tal-irkaptu tas-sajd għall-attivitajiet tas-sajd rikreattiv.

3.3. *Emendi tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 768/2005* ([2]) *li jistabbilixxi Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd*

3.3.1. Il-proposta għandha testendi l-kamp ta' applikazzjoni ġeografiku tas-setgħat ta' spezzjoni tal-Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd, li m'għandux jibqa' limitat għall-ibħra internazzjonali. Għandhom jiġu introdotti emendi li jissemplifikaw il-ġestjoni u l-iskambju tad-data, kif ukoll regoli li jissemplifikaw il-proċessi ta' finanzjament tal-Aġenzija.

3.3.2. F'Lulju 2018, il-Kummissjoni Ewropea integrat dawn il-miżuri mal-proposta COM(2018) 499 li kellha l-għan li tikkodifika r-Regolament (KE) Nru 768/2005 dwar l-EFCA, billi tissostitwixxi u tintegra d-diversi regolamenti li dan jinkorpora. Din il-proposta diġà ntlaqgħet mill-KESE b'Opinjoni speċifika ([3]).

3.4. *Emenda tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1005/2008* ([4]) *li jistabbilixxi sistema Komunitarja sabiex tipprevjeni, tiskoraġġixxi u telimina sajd illegali, mhux irrappurtat u mhux irregolat*

3.4.1. L-emendi tas-sistema ta' ċertifikazzjoni tal-qbid tal-UE għandhom jipprevedu l-ħolqien ta' bażi tad-data għall-ġestjoni taċ-ċertifikati tal-qbid (CATCH), li se tippermetti t-twettiq ta' kontrolli b'rabta mar-riskju, tnaqqas ir-riskju ta' importazzjonijiet frawdolenti u tnaqqas il-piż amministrattiv għall-Istati Membri. Il-funzjonijiet operattivi tal-bażi tad-data CATCH għandhom jiġu żviluppati fi stadji differenti. Il-Kummissjoni għandha tingħata setgħat delegati u setgħat ta' implimentazzjoni relatati mal-funzjonament u mal-iżvilupp ulterjuri tal-bażi tad-data CATCH. L-ispezzjonijiet u s-sanzjonijiet għandhom ikunu allinjati mal-ambjent regolatorju l-ġdid.

4. Kummenti ġenerali

4.1. L-inizjattiva leġislattiva tal-Kummissjoni, f'konformità mal-pożizzjonijiet imressqa mill-Istati Membri, mill-awtoritajiet reġjonali u lokali u mill-partijiet ikkonċernati, hija kondiviża b'mod ġenerali. Fil-fatt, din se jkollha l-kompitu li tiċċara l-qafas regolatorju dwar il-kontrolli, tissemplifikah, timmodernizzah u tallinjah mal-iżviluppi politiċi u leġislattivi, filwaqt li tiggarantixxi ċ-ċertezza tad-dritt u tippermetti li dan ikun jista' jiġi implimentat b'mod effettiv u uniformi fl-Unjoni Ewropea kollha.

([1]) ĠU L 343, 22.12.2009, p. 1.
([2]) ĠU L 128, 21.5.2005, p. 1.
([3]) Opinjoni tal-KESE (NAT/756), *Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd (kodifikazzjoni)* (ĠU C 62, 15.2.2019, p. 310).
([4]) ĠU L 286, 29.10.2008, p. 1.

4.2. Minn analiżi bir-reqqa tal-proposta jirriżulta li, minkejja l-proċess ta' konsultazzjoni wiesa' ddikjarat mill-Kummissjoni, fil-proposta leġislattiva l-ġdida ma nghatawx segwitu xieraq u/jew soluzzjonijiet ċari għal xi problemi li tqajmu mill-partijiet interessati tas-settur tas-sajd (eż. l-obbligu ta' ħatt l-art, il-burokrazija żejda, il-proporzjonalità tas-sistema ta' sanzjonijiet) ([5]).

4.3. Il-KESE jġedded il-prinċipju li skontu l-kunċett tas-sostenibbiltà għandu jiġi ddikjarat mill-perspettiva ekonomika, soċjali u ambjentali. F'din il-perspettiva, is-sajd sostenibbli jibqa' l-għan prinċipali, iżda s-settur tas-sajd għandu jitqiegħed fil-pożizzjoni sabiex ikun jista' jilħaq dan il-għan. Għal din ir-raġuni, il-miżuri ambjentali ma jistgħux jiġu mifruda mill-ħtieġa li jittejbu aspetti ewlenin oħrajn bħall-kundizzjonijiet u s-sikurezza okkupazzjonali, ir-rata ta' tibdil tal-ġenerazzjonijiet, ir-redditu tal-impriżi, it-taħriġ ta' persunal professjonali, il-vijabbiltà tal-komunitajiet kostali.

4.4. Jinnota li l-proposti għal Regolament propost ma jqisux żewġ fenomeni sinifikanti u serji bħall-Brexit u t-tibdil fil-klima. L-ewwel wieħed, fil-fatt, għandu jwassal għal reviżjoni komprensiva tal-mekkaniżmu ta' stabbiltà relattiva u għal tnaqqis fl-opportunitajiet tas-sajd fl-ilmijiet attwalment Ewropej. Min-naħa l-oħra, it-tibdil fil-klima qed jikkawża bidliet sostanzjali fl-imġiba u l-ħabitats tal-ħut, li migrazzjonijiet importanti tagħhom qed isiru dejjem aktar frekwenti.

4.5. Il-KESE jinnota li l-proposta tal-Kummissjoni mhijiex ibbażata fuq valutazzjoni tal-impatt ċara tal-effetti ekonomiċi u soċjali. Din il-kunsiderazzjoni hija aggravata mill-fatt li s-settur tas-sajd ilu aktar minn 20 sena fi kriżi f'xi reġjuni tal-UE u l-miżuri li ġew stabbiliti s'issa mill-Kummissjoni għas-sostenibbiltà u għall-akkwakultura ma ppermettewx li tinqaleb it-tendenza ([6]). Għal din ir-raġuni, il-Kumitat jitlob l-intervent malajr tad-DĠ Impjiegi biex, fil-qafas tad-Djalogu Soċjali Settorjali ([7]), iniedi analiżi wiesgħa bil-għan li jidentifika l-aktar miżuri xierqa sabiex jiġi vvalutat u eventwalment jiġi kkumpensat l-impatt ekonomiku u soċjali tal-proposti ([8]).

4.6. Id-denunzja riċenti tal-Qorti Ewropea tal-Awdituri timponi l-ħtieġa prijoritarja li s-sistema tal-kontrolli u tal-penali, li hija bbażata fuq l-hekk imsejħa "sistema ta' liċenzja bil-punti", tiġi implimentata b'mod uniformi u omoġenju fl-UE kollha, sabiex tiġi żgurata kemm il-kompetittività ġusta bejn l-atturi, kif ukoll il-kwalità u t-traċċabbiltà tal-prodotti tas-sajd fl-interess u għas-saħħa taċ-ċittadini Ewropej kollha.

4.7. Il-KESE jqis li d-diġitalizzazzjoni żgur li hija strument importanti biex jiġu żgurati kontrolli effikaċi u effiċjenti. Huwa xieraq ukoll li jiġu previsti mezzi ta' kontroll diġitali semplifikati għall-bastimenti b'tul totali ta' < 12 metru (LOA; eż. applikazzjoni fuq telefon ċellulari għall-ġeolokalizzazzjoni, anke jekk fl-ibħra miftuħa jeżistu żoni kbar mingħajr kopertura li jrendu l-monitoraġġ tal-bastiment impossibbli). Madankollu, il-Kumitat jinnota li, meta mqabbel mal-leġislazzjoni preċedenti, l-obbligi għas-sajjieda ma tnaqqsux f'miżura sinifikattiva (b'mod partikolari għas-sajd fuq skala żgħira), u lanqas ma ġew semplifikati biżżejjed kif ħabbret il-Kummissjoni.

4.8. Il-mezzi ta' kontroll diġitali għandhom jippermettu ffrankar effettiv kemm ekonomiku kif ukoll tal-ħin. L-estensjoni tas-sett ta' obbligi għas-sajd fuq skala żgħira tkun possibbli peress li l-Istati Membri jkollhom perjodu ta' tranżizzjoni ta' sentejn li għandu jippermetti li jitqiesu l-ispeċifiċitajiet lokali, għalkemm jista' jkun ta' piż jekk ikunu bastimenti ta' < 10 m LOA, ħafna drabi mingħajr kabina ta' kontroll u b'ekwipaġġ ta' persuna waħda. Għal din is-sitwazzjoni, huwa rakkomandat stħarriġ addizzjonali bil-għan li tiġi vvalutata l-fattibbiltà reali tagħha, sabiex jinstab bilanċ bejn il-ħtieġa ta' kontroll u l-kapaċità effettiva tas-sajjieda li jwettqu dawn il-prattiki kollha.

4.9. F'dan ir-rigward, il-KESE jinnota li l-miżuri introdotti bil-għan li jiċċaraw is-sistema tal-penali jistgħu tabilħaqq ikunu ta' benefiċċju għas-settur. Madankollu, huwa fundamentali li dawn jiġu applikati b'mod uniformi fl-Istati Membri differenti u li jkunu bbażati b'mod effettiv fuq kriterji ta' ġestjoni tar-riskju, proporzjonati u dissważivi. B'mod partikolari, mill-analiżi tal-proposta jirriżultaw xi aspetti kontradittorji, bħar-rabta tal-ammont finanzjarju tas-sanzjonijiet mal-valur tas-suq tal-ħut mistad (minn darbtejn sa ħames darbiet tal-valur tal-prodott), li, skont iż-żona ġeografika, il-perjodu tas-sena u l-abbundanza jew in-nuqqas tat-tali speċi, jista' jkun differenti ħafna u anki joħloq effett ta' inċentiv biex tinkiser il-liġi.

([5]) MEDAC, LDAC u l-Europeche ressqu talbiet u proposti speċifiċi diversi drabi biex jingħelbu l-problemi attwali tas-settur iżda dawn mhumiex riflessi fil-pakkett leġislattiv propost mill-Kummissjoni.

([6]) Fl-Italja, bi 8 000 km ta' kosta, in-numru ta' bastimenti tas-sajd naqas b'madwar 33 % fl-aħħar 30 sena. Il-bastimenti tas-sajd għandhom medja ta' 34 sena u għandhom bżonn urġenti ta' modernizzar jew sostituzzjoni b'bastimenti ġodda; u f'dawn it-30 sena ntilfu 18 000 post tax-xogħol (is-settur tas-sajd fl-Italja jimpjega 27 000 ħaddiem). Data tal-2016 tal-Ministeru Taljan tal-Politiki Agrikoli, Alimentari u Forestali.

([7]) Fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Kumitati tad-Djalogu Soċjali Settorjali tal-UE għas-Sajd Marittimu (EUSSDC).

([8]) Opinjoni tal-KESE (NAT/749), *Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd* (FEMS) (Ara paġna 104 tal-Ġurnal Uffiċjali).

4.10. Il-FEMS huwa strument deċiżiv u indispensabbli għat-twettiq tat-tranżizzjoni lejn is-sistema l-ġdida ta' kontrolli prevista mill-Kummissjoni. Il-Kumitat jopponi l-prinċipju, li diġà jinsab fis-sistema attwali ta' kontrolli u fil-FEMS attwali, li skontu reat gravi jimplika r-ritorn immedjat tal-fondi Ewropej eventwali li jkunu ġew irċevuti fil-ħames snin ta' qabel. Din il-miżura stretta retroattiva hija waħda mill-kawżi prinċipali tad-dewmien tal-FEMS biex jilħaq l-għanijiet tiegħu, peress li wasslet lil ħafna sajjieda biex ma jitolbux mill-ġdid il-fondi Ewropej, bil-biża' li jkollhom jirritornawhom għal ksur ikkunsidrat bħala serju li xi drabi jkollu sanzjoni pekunjarja mnaqqsa ħafna. Għalhekk, jeħtieġ li tiġi żgurata proporzjonalità akbar għas-sanzjonijiet, b'tali mod li minn sanzjonijiet disważivi ma jinbidlux f'sanzjonijiet ta' diżinċentiv.

4.11. Il-KESE jesprimi l-opinjoni tiegħu li jopponi għalkollox l-obbligu li jiġu installati kameras b'ċirkwit magħluq (CCTV) fuq il-bastimenti tas-sajd sabiex jiġi vverifikat ir-rispett tal-obbligu ta' ħatt l-art. Il-KESE jqis li dawn it-tip ta' miżuri jmorru kontra l-istandards fundamentali tal-liġi tax-xogħol, id-dritt għall-privatezza u s-sigriet kummerċjali, speċjalment għaliex dawn huma stabbiliti b'mod orizzontali u mhumiex iġġustifikati b'raġunijiet possibbli ta' riskju minħabba trasgressjonijiet ripetuti preċedenti tal-leġislazzjoni. Għalhekk, il-KESE jipproponi li l-Istati Membri jwettqu valutazzjonijiet tar-riskju dwar ċerti segmenti tal-flotta kkaratterizzati minn livell għoli ta' ksur serju u, abbażi tal-istorja ta' nuqqas ta' konformità preċedenti tagħhom, li l-awtoritajiet ta' monitoraġġ jeħtieġu li bastimenti bħal dawn jinstallaw CCTVs. Il-Kumitat jinsab konvint li l-għanijiet ta' sostenibbiltà ambjentali u l-irkupru tas-settur mhux se jintlaħqu permezz ta' monitoraġġ u kontroll tal-attivitajiet tas-sajd fl-istil ta' "*Grande Fratello*", iżda permezz ta' regoli u sanzjonijiet ċari, ċerti u trasparenti li jiġu applikati b'mod effettiv u uniformi fl-UE kollha.

4.12. B'mod partikolari, il-KESE jipproponi li jittejjeb u jissaħħaħ l-użu tal-osservaturi abbord. Barra minn hekk, jirrakkomanda li jinħoloq mekkaniżmu volontarju ta' introduzzjoni tas-CCTV li jiġi inċentivat, pereżempju, bil-possibbiltà li tiżdied il-kwota tal-qbid għal kull speċi għal-livell tal-RMS (rendiment massimu sostenibbli) billi tintuża r-riserva tal-kwoti tal-Istat Membru jekk disponibbli u b'mekkaniżmi prijoritarji u ffaċilitati ta' kontroll u ħatt l-art. F'dan il-kuntest, huwa jirrakkomanda l-obbligu temporanju tas-CCTV fil-każijiet ta' bastimenti li jkunu wettqu diversi reati gravi.

4.13. Il-KESE jqis li l-FEMS 2021-2027 il-ġdid se jkollu rwol ċentrali biex jippermetti l-adattament tal-bastimenti Ewropej mad-dispożizzjonijiet regolatorji l-ġodda. B'mod partikolari, huwa fundamentali li l-fondi jkunu faċilment aċċessibbli fil-livell nazzjonali għal dawk kollha li jitolbuhom.

4.14. Il-KESE, kif diġà wera f'opinjonijiet ([9]) oħrajn, iqis li huwa importanti li tiġi stabbilita l-kapaċità ta' sajd permezz ta' parametri li huma aktar adegwati mit-tunnellaġġ u l-qawwa tal-magna, peress li dawn il-fatturi huma fundamentali biex tiġi żgurata s-sikurezza tal-ekwipaġġ abbord u biex jintlaħqu livelli ta' emissjonijiet CO_2 aktar sostenibbli.

5. **Kummenti speċifiċi**

5.1. Is-sajd eċċessiv huwa ċertament waħda mill-kawżi fundamentali tat-tnaqqis ta' ħut fil-baħar. Madankollu, il-Kumitat jemmen li dan il-fenomenu għandu jitqies flimkien ma' oħrajn li huma ugwalment dannużi għall-ispeċijiet tal-baħar, bħat-tniġġis, it-tibdil fil-klima, it-trasport marittimu, it-tħaffir taħt l-ilma (tniġġis akustiku). Approċċ aktar miftuħ huwa kruċjali sabiex jitfasslu strateġiji effettivi għall-protezzjoni ta' ħabitats tal-baħar.

5.2. Reġim tas-sanzjonijiet effettiv għandu japplika b'mod faċli u ċar sabiex ikun disważiv b'mod effettiv. Il-Kumitat jinnota li s-sistema tal-liċenzja bil-punti f'ċerti każijiet tista' tippreġudika lill-ekwipaġġ, minkejja li fil-fatt huma l-għażliet u l-imġiba tal-kaptan tal-bastiment tas-sajd li jiġu sanzjonati, anki permezz ta' miżuri qawwijin bħas-sospensjoni tal-liċenzja tas-sajd. Fil-fażi tas-sospensjoni tal-liċenzja tas-sajd ([10]), jeħtieġ li jinħolqu mekkaniżmi ta' protezzjoni għall-ħaddiema tal-bastiment tas-sajd li, wara li jkunu daħlu fi ftehim dwar is-"sajd għal rashom", jirriskjaw li ma jitħallsux il-paga sakemm ma jmorrux jaħdmu fuq dgħajsa ġdida jew jibdlu direttament l-okkupazzjoni. Minħabba li dan huwa settur li jinsab f'diffikultà, dan l-eżodu kontinwu tar-riżorsi umani, tal-kompetenzi u tal-għarfien jirriskja li joħloq ħsara aktar gravi fir-rigward tal-irkupru.

5.3. Il-KESE jaqbel mal-proposta li tiġi estiża s-sistema ta' kontrolli anki għas-sajd rikreattiv, li fih dan l-aħħar ġew affaċċjati diversi każijiet ta' evitar tal-leġislazzjoni eżistenti għas-sajd "klassiku". B'mod partikolari, jirrakkomanda li tingħata attenzjoni speċifika lil dawk l-attivitajiet tas-sajd rikreattiv li huma sors ta' dħul, li jiddistingwuhom mis-sajd rikreattiv għall-konsum u l-użu personali. Din il-miżura hija fundamentali biex jiġu protetti s-sajjieda li joperaw b'mod konformi mal-liġi u biex jiġu miġġielda forom ta' kompetizzjoni inġusta jew, f'każijiet aktar gravi, anki ta' sajd illegali.

([9]) Opinjoni tal-KESE (NAT/749), *Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd* (FEMS) (ara nota ta' qiegħ il-paġna 8).
([10]) Is-sospensjoni tal-liċenzja tas-sajd, abbażi ta' kriterju ta' rikorrenza tal-ksur, tista' ddum minimu ta' 4 xhur u massimu ta' sena, sal-irtirar definittiv tal-liċenzja.

5.4. Filwaqt li jaqbel li huwa fundamentali li tiġi żgurata t-traċċabbiltà tal-prodotti tas-sajd, it-tneħħija tal-eżenzjoni fir-rigward tad-dikjarazzjoni tal-qabdiet miżmuma abbord li jkunu < 50 kg fil-ġurnal ta' abbord dwar is-sajd, tista' toħloq diffikultajiet kbar, speċjalment għas-sajjieda fuq skala żgħira. Fil-fatt, dawn tal-aħħar, sabiex iħaffu l-prattiki burokratiċi kollha, li potenzjalment ikunu twal fl-ibħra b'diversi speċijiet bħall-Mediterran, jirriskjaw li jitilfu ammont ta' ħin żejjed qabel ma jħottu l-art, filwaqt li ma jirnexxilhomx ibigħu l-ħut mistad bl-aħjar prezz. Għalhekk jirrakkomanda li jinżamm il-limitu eżistenti, u li jsir monitoraġġ mill-qrib ħalli dan ma jwassalx għal effetti mhux mixtieqa.

5.5. Il-mekkaniżmu l-ġdid ta' traċċabbiltà propost mill-Kummissjoni, b'mod partikolari f'dak li jirrigwarda l-prodotti importati, huwa appoġġat. Fil-fatt, fl-Istati terzi jseħħu l-aktar każijiet ta' frodi u ta' nuqqas ta' rispett tal-istandards fundamentali tax-xogħol (konvenzjonijiet tal-ILO) u tal-ambjent u madankollu, il-ħut li jirriżulta minn dawn il-prattiki illegali xorta jasal relattivament faċli fuq l-imwejjed taċ-ċittadini Ewropej. Madankollu, huwa importanti li wieħed jinnota li sal-lum għadhom iseħħu l-prattiki ta' sfruttament tax-xogħol fuq xi bastimenti Ewropej ([11]), li jitolbu għal attenzjoni speċjali min-naħa ta' dawk responsabbli għall-kontrolli u għal sanzjonijiet ħorox biex iwaqqfu dawn il-prattiki b'mod definittiv.

5.6. Il-Kumitat jindika li n-netwerk intensiv ta' kontrolli għat-traċċabilità li ġie stabbilit ma jistax jitwaqqaf wara l-"ewwel bejgħ", peress li huwa meħtieġ li tkun kontrollata l-katina kollha tal-provvista, "mill-baħar sal-mejda". Anke f'dan il-każ, huwa rrakkomandat l-involviment attiv tal-atturi interessati kollha, mill-bejjiegħa bl-ingrossa għall-ipproċessar sal-bejgħ bl-imnut.

5.7. Id-Dikjarazzjoni ta' Malta tal-2017 "MedFish4Ever" hija pedament tal-azzjoni tal-UE. Madankollu, il-KESE jqis li miżuri speċifiċi tekniċi u ta' konservazzjoni tar-riżorsi tas-sajd għandhom jiġu adattati għad-diversi tekniki tas-sajd u għall-karatteristiċi bijoloġiċi tal-baħar. B'mod partikolari, il-KESE nnota li l-mudelli ta' suċċess offruti mill-pjani tas-sajd għal speċi waħda ftit li xejn huma adattabbli għal sajd imħallat, b'impatt serju għall-ambjent u għall-ekonomija ([12]). Għal din ir-raġuni, il-Kumitat jirrakkomanda sistema tal-ġbir tad-data dwar l-istokk aktar dettaljata bil-għan li jitfasslu strateġiji ad hoc, li jkunu jistgħu jipproteġu aħjar il-bijodiversità mingħajr ma jagħmlu ħsara eċċessiva lis-settur tas-sajd ([13]).

5.8. Kif diġà ġie enfasizza f'Opinjonijiet preċedenti ([14]), il-KESE jemmen li l-kombinazzjoni ta' sistema riġida ta' kwoti mal-obbligu l-ġdid ta' ħatt l-art jirrappreżenta waħda mill-akbar problemi fis-settur. L-ispejjeż għoljin involuti fit-tranżizzjoni lejn sajd aktar sostenibbli (eż. xbieki selettivi) iridu jkunu appoġġjati għalkollox mill-finanzjament tal-FEMS. Il-KESE jixtieq sistema ta' kontroll semplifikata, li tkun ibbażata fuq l-analiżi tar-riskju u prammatika, filwaqt li jimmaġina azzjoni importanti fil-livell nazzjonali, bl-appoġġ tal-partijiet ikkonċernati, sabiex tiġi appoġġjata t-tranżizzjoni ta' għadd kbir ta' bastimenti.

5.9. Il-Kummissjoni tipproponi li l-prodotti kollha tas-sajd jintiżnu mal-ħatt l-art minn operaturi rreġistrati qabel ma jinħażnu, jiġu ttrasportati jew jinbiegħu. Il-KESE jqis importanti li tinżamm il-possibbiltà attwali li jkunu adottati kontrolli abbażi ta' kampjuni. Barra minn hekk, fil-każijiet fejn il-prodotti tas-sajd jiġu ttrasportati qabel ma jitqiegħdu fis-suq jew qabel ma jsir l-ewwel bejgħ f'pajjiż terz, huwa rrakkomandat li jinżamm il-limitu attwali ta' trażmissjoni tad-dokumentazzjoni rilevanti lill-awtoritajiet kompetenti sa 48 siegħa mill-ħatt l-art sabiex jiġi evitat id-dewmien u t-telf konsegwenti tal-kwalità.

(11) Ara l-Artikolu ta' The Guardian *"We thought slavery had gone away": African men exploited on Irish boats.*

(12) Kummissjoni Ġenerali għas-Sajd fil-Mediterran (GFCM), *The State of Mediterranean and Black Sea Fisheries* [L-istat tas-sajd fil-Mediterran u fil-Baħar l-Iswed], 2016, p. 26. Kif ġie enfasizzat mill-GFCM tal-FAO, fl-ibħra bi speċi waħda, huwa aktar faċli li jsir sajd immirat minħabba li ftit tipi ta' ħut jikkoeżistu hemmhekk u, għalhekk, huwa faċli li jiġu stabbiliti limiti fuq il-qabdiet. B'kuntrast, fl-ibħra b'aktar minn speċi waħda, jistgħu jinstabu ħafna speċijiet ta' ħut fl-istess żona.

(13) Opinjoni tal-KESE *Pjan pluriennali għall-ħut pelaġiku ż-żgħir fil-Baħar Adrijatiku* (ĠU C 288, 31.8.2017, p. 68). Opinjoni tal-KESE (NAT/749), *Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd* (FEMS) (ara n-nota ta' qiegħ il-paġna 8).

(14) Opinjoni tal-KESE *Obbligu tal-ħatt* (GU C 311, 12.9.2014, p. 68). Punt 1.2 "Madankollu huwa jqis li l-proposta tal-Kummissjoni hija kumplessa wisq u li ser tiġġenera wisq xogħol żejjed u sproporzjonat għas-sajjieda meta jiġu biex japplikaw l-obbligu tal-ħatt. Għaldaqstant jikkunsidra li għandha ssir leġislazzjoni aktar prattika, ċara, sempliċi u flessibbli, li ġenwinament tagħti ż-żmien lis-sajjieda biex jadattaw tul perjodu ta' tranżizzjoni mingħajr ma jiġu penalizzati b'mod iebes.".

5.10. Il-KESE laqa' bi pjaċir il-proposta tal-Kummissjoni dwar l-oġġetti tal-plastik li jintużaw darba biss ([15]), u b'mod partikolari l-miżuri ta' inċentiv previsti għat-trasferiment fuq l-art tal-irkaptu tas-sajd imkisser jew li jkollu ħsara b'tali mod li jiġi ffaċilitat ir-riċiklaġġ tagħhom ([16]). Din il-miżura, flimkien mal-miżura l-ġdida dwar il-portijiet ([17]), tiftaħ xenarji u opportunitajiet ġodda għas-sajd sostenibbli u għall-ekonomija ċirkolari. Il-KESE jqis li s-sistema ta' inċentivi għas-sajjieda previsti għat-trasferiment fuq l-art tax-xbieki għandha tiġi estiża għat-tipi kollha ta' residwi li jinġabru fil-baħar matul l-attività tas-sajd. Huwa importanti wkoll li jiġi vverifikat li l-introduzzjoni ta' mekkaniżmu ta' responsabbiltà akbar għall-produttur ma żżidx l-ispiża tax-xiri tax-xbieki għall-intrapriżi tas-settur tas-sajd. Il-FEMS jista' jirrappreżenta l-aktar strument finanzjarju xieraq biex jappoġġja dan il-proċess.

5.11. Din l-inizjattiva tkun fundamentali għat-tindif tal-ibħra peress li s'issa s-sajjieda jridu jħallsu biex jarmu fuq l-art ir-residwi li jinġabru matul is-sajd. Dawn, fost oħrajn, jikkorrispondu għal 90 % ta' dak li jinġabar fix-xbieki, u s-sajjieda huma obbligati wkoll jisseparaw ir-residwi, u f'każ li ma jkunux jistgħu jiġu identifikati, għandhom jikklassifikawhom bħala "skart speċjali", li jimplika forom speċifiċi ta' trattament. Fil-prattika, skont ir-regoli eżistenti, is-sajjieda jridu jħallsu biex inaddfu l-baħar minn tniġġis li ma kkawżawhx huma. Il-KESE jemmen li s-sajjieda jistgħu jipprovdu valur miżjud importanti permezz ta' taħriġ adegwat, fejn minn naħa jikkontribwixxu biex jitnaddaf il-baħar u min-naħa l-oħra joħolqu mekkaniżmu virtuż ta' integrazzjoni ekonomika għall-attività mwettqa ([18]).

Brussell, it-12 ta' Diċembru 2018.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Luca JAHIER

([15]) Opinjoni tal-KESE (NAT742), *Plastik li jintuża darba biss* (ĠU C 62, 15.2.2019, p. 207).
([16]) COM(2018) 340 final
([17]) COM(2018) 33 final
([18]) Opinjoni tal-KESE *Strateġija dwar il-plastik f'ekonomija ċirkolari (inkluża l-azzjoni dwar l-iskart fil-baħar)* (ĠU C 283 10.8.2018, p. 61).
Opinjoni tal-KESE (NAT742), *Plastik li jintuża darba biss* (ara n-nota ta' qiegħ il-paġna 15).
Opinjoni tal-KESE (NAT/749), *Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd* (FEMS) (ara n-nota ta' qiegħ il-paġna 8).